

MAGYAR FALU

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Dohány-utca 84. sz.
Telefon József 124-76.
Megjelenik minden vasárnap

LAPVEZÉR:
NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN
földművelésügyi miniszter.
FŐMUNKATÁRS: **MAYER JÁNOS** ny. miniszter.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — — 80.000 kor
Félévre — — — — — 40.000 kor,
Negyed évre — — — — — 20.000 kor.

Még nem késő!

Mióta rosszul sült el az Esküdt-ügy halálosnak szánt bombája, mellyel nagyatádi Szabó István és az általa képviselt irány halálát akarták ismeretlen és igen jól ismert kezek előidézni, azóta sem nyugosznak a kérlelhetetlen ellenfelek. Azóta is folyik az aknamunka, azóta is ugyanaz maradt a cél, ugyanazok maradtak az eszközök.

A „Magyarság” című lapban szenzációs hírt közöltek. Ökölnyi betűkkel írott cím adta tudtul, hogy „nagyatádi Szabó István tárgyalásokat folytat a szocialistákkal”. Maga a lap is kénytelen beismerni, hogy nagyatádi Szabó István becsülettel állja az ország érdekében azt a megegyezést, amit a kormánnyal kötött, s ami számára és számunkra csak áldozatot jelent, mindamellett nem átalja azt a valótlanságot világgá kürtölni, hogy a földművelésügyi miniszter a bécsi emigránsok egyik vezérével is tárgyalásokat folytat.

Nagyatádi Szabó István megfelelt ezekre a rágalmakra és ezúttal sincsen szüksége arra, hogy védelmére keljünk. Ebből a minduntalan fel-felbukkanó jelenségből azonban meg kell állapítanunk egyet-mást.

Azok az urak, akiknek a mérsékelt földreform is sok, saját jól felfogott érdekükben intézik tovább a maguk harcát. Úgy látszik falrahányt borsó volt az az intelem, amit nemrégiben épen nagyatádi Szabó intézett hozzájuk, mikor a Nagyatádon elhangzott beszédében óva intette a földreform ellenzőit a további meddő harctól és az európai új irányok győzelmére hivatkozva kimutatta, hogy mik következhetnek, ha ez a rosszindulatú harc tovább folyik. Mi, akik a nép ütőerén tartjuk kezünket, tudjuk, hogy a nagyatádi beszéd prófétai szózat volt. De tudjuk azt is, hogy felesleges ezt az elriasztó képet elleneinknek újból a falra festeni. Úgy látszik, hogy ezek az urak csak akkor térnek észre, amikor az események őket erre kényszerítik. Isten mentsen attól, hogy ezt az időt újból előidézzék.

Látni kell azt is, hogy a mai politikai helyzetben minden oldalon érzik annak a társadalmi osztálynak a súlyát és erejét, mely a háborúban legtöbbet áldozott vagyonban és vérben és épen emiatt legtöbb joggal kíván fölemelkedni az eddigi elnyomottságból. Megérzik minden oldalon azt a nagy erőt, melyet nagyatádi Szabó István épen ezen

a réven képvisel. Ezért folyik elene a harc nyíltan és titokban egyaránt az egyik oldalról és ezért akarják a másik oldalon mindenáron azt elérni, hogy nagyatádi Szabó megnyerésével és támogatásával a különféle polgári és nem polgári pártok maguknak szerezzék meg az ország többségét és ezzel és a mai kormány megbuktatásával, az uralmat is. Az Esküdt útján bepiszkolni óhajtott nagyatádi Szabó István mihelyt az derült ki, hogy nem lehet őt elgázolni, nemcsak nagy ellenfél, hanem kívánatos barát is lett a politika legellenkezőbb irányú berkeiben.

Ez a félreismerhetetlen tény

Álhírek nagyatádi Szabó István és a szocialisták tárgyalásairól.

A miniszter visszautasítja az újabb támadást.

A nagybirtokosság lapja a minap újabb „leleplezést” közölt nagyatádi Szabó Istvánról. Azt írta rosszhiszemű, tendenciózus beállításban, hogy vezérünk az Esküdt-ügy tárgyalása után politikai tárgyalásokat folytatott a szocialistákkal, akik legmesszebb menő támogatást ígértek abban az esetben, ha ellenzékebe menne, sőt azt állította, hogy a földművelési miniszter megbízottat küldött a Bécsben tartózkodó Garami Ernőhöz s vele benső tárgyalásokat folytatott.

Nagyatádi Szabó István földművelési miniszter ezekre a támadásokra a következőket jelentette ki:

— Becsületemben való megtámadtatás után a köz- és politikai életnek, pártállásra való tekintet nélkül, számos tényezője keresett föl részben személyesen, részben pedig levélben vagy táviratban és az egyéni tisztességem ellen törő példátlan támadást egyértelműen és legsúlyosabban elítélve, biztosítottak arról, hogy egyéni reputációm iránt a legteljesebb bizalommal viseltetnek. Hogy kik jártak nálam, ebben semmi titkolni valóm nincsen, viszont nem is tartom kötelességemnek azok névsoráról elszámolni senkinek sem, mert hiszen az illetők teljesen privátim kerestek föl.

— Ami a Magyarságnak azt a közlését illeti, hogy én megbízást adtam volna Szemző Ernőnek vagy bárkinek is arra, hogy ügyemben bárkivel is tárgyaljon, az teljesen légből kapott valótlanság.

Nem abból a fából vagyok faragva, hogy másnak a segítségéért bárkinek az aitanján koptassak.

vagy bárkit is arra kériek, hogy nevemben bárhol is koptasson. Erre nekem semmi szükségem nincsen.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter ugyancsak ebben az ügyben tett nyilatkozatot a „Magyar Távirati Irodá-

arra kell, hogy emlékeztessen bennünket, hogy még nem késő, hogy még nem lehetetlen nagyatádi Szabó Istvánnak és a magyar kisbirtokos és földművelő társadalomnak összefogni és a maguk komoly programja alapján olyan részt kívánni az ország vezetésében, amilyenre minden joguk meg van és amilyen legjobban megfelel az ország érdekeinek is. Szinte úgy érezzük, hogy ezek a jelenségek felülről jövő útmutatások, melyeket figyelmen kívül hagyni vétek volna a magyar kisgazdátársadalom és Magyarország ellen. Újból hangoztatjuk, hogy még nem késő. De nem tudjuk, hogy meddig lehetséges.

ban is és abban a következőket mondja:

— A szenzációnak szánt híradásokra tulajdonképpen felesleges nyilatkoznom.

— Mégis, hogy a hírek eredetére rámutassak, csak annyit kívánok közölni, hogy az Esküdt-ügy tárgyalása utáni órákban és napokban nemcsak saját pártom tagjai kerestek fel nagy számban, hanem igen sokan jelentek meg nálam a legkülönbözőbb és legellentétebb politikuskok is és kifejezést adtak annak, hogy az irántam érzett egyéni megbecsülést legkevésbé sem ingatták meg Esküdt szertelen hazudozásai.

— Ezek között volt Peidl Gyula is.

Az ő látogatása volt az az úgynevezett politikai tárgyalás, melyet most ilyen formában kellett — bizonyára megfelelő céllal — feltálatni. Hogy megbízást adtam volna a Garamival való tárgyalásra, erre az állításra, azt hiszem, felesleges akár csak egy szóval is válaszolnom.

A „Magyarság” koholmányát nem hagyhatták szó nélkül maguk a szocialisták sem, s lapjukban kijelentették, hogy az egész híresztelés „elejétől végig szemenszedett valótlanság. Nagyatádival sem a szociáldemokrata párt, sem Garami elvtárs nem tárgyalt együttműködés, fegyverbarátság vagy ellenzékelépés dolgában”.

Peidl Gyula ez ügyben a következő nyilatkozatot tette:

„A „Magyarság” fantasztikus cikéből annyi igaz, hogy az Esküdt-tárgyalás napján nagyatádi Szabó Istvánt meglátogattam. Ennek azonban minden politikától mentes, a „Magyarság”-éknál megértésre talán nem találó emberiességi szempont volt az oka. Nyilvánvaló tehát ebből, hogy semmiféle politikai tárgyalások közöttünk ezidő alatt nem folyhattak.”

Smith főbiztos Magyarország újjáépítéséről.

A népszövetségi főbiztos keddre visszaérkezett Genfből Budapestre és kijelentette, hogy a szanálási eljárás igen jó eredménnyel kecsegtet és Magyarország igen kedvezően szerepelt a Népszövetség genfi ülésén.

Smith Jeromos, a Népszövetség Magyarországra küldött ellenőrző pénzügyi főbiztosa a Nemzetek Szövetségének közgyűlésén nagy beszédet mondott Magyarország gazdasági talpraállításáról.

A főbiztos abból a megállapításból indult ki, hogy Magyarország pénzügyi helyreállítása egyike azoknak az akcióknak, amelyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy Közép Európában a normális gazdasági állapotok helyreálljanak.

Az újjáépítésnek most kezdődő második szakaszában egyik legfontosabb teendő lesz, hogy a kormány a kiadásokat az újjáépítési tervhez képest csökkentse. Másik fontos tényezője lesz az akció sikerének az árucsera megindulása, s a külkereskedelem rendes lebonyolítása. Magyarország pénzügyi újjáépítésének terve kitűnő példája a nemzetközi együttműködésnek. Ez az együttműködés azonban nem valósulhatott volna meg a Szövetség erőfeszítése és támogatása nélkül.

A főbiztos végül hangoztatta, hogy szilárdan reméli, hogy a szerencsésen befejezett első szakasz után a magyar kormány és a magyar nép támogatásával és közreműködésével — ami bizonyára nem fog elmaradni — a nagy munkát sikeres befejezéshez fogják juttatni.

Szabad határátlépést kapnak a határmenti gazdák.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki annak az egyezménynek a végrehajtásáról, amelyet Magyarország és Jugoszlávia a kettős birtokosok határforgalmának rendezése tárgyában kötött. Az egyezmény értelmében kettős birtoknak tekintik azokat a gazdasági területeket, amelyek a szerződő felek egyikének határkerületében fekszenek és amelyek birtokosai vagy bérlői a másik szerződő fél határkerületében laknak. Határterületnek a határvonal mindkét oldalán fekvő tíz kilométer széles területet tekintik.

A kettős birtokok birtokosai és bérlői, hasonlóképpen ezek családtagjai, alkalmazottjai és cselédei kettős birtokuk művelése címén jogosítva vannak arra, hogy a határt az illetékes hatóságok által előzetesen kijelölt és a vámhatóságok ellenőrzése alatt álló utakon birtokukra menet és jövet napkeltétől napnyugtáig átléphessék; a határon keresztül átvihessék vagy áthajthassák: a mezőgazdasági gépeket és eszközöket, az igavonó barmokat és a legelőre hajtott állatokat, vetőmagot stb.; hazaszállítsák kettős birtokaik termését, valamint legelőjóságuk termékeit.

Egyes szám ára 2000 korona.

Jegyzetek.

A genfi tó partján

Svájc szabad földjén hetekig tartó tanácskozások után befejeződött a Népszövetség ötödik közgyűlése. A Népszövetség ötvennégy tagja közül negyvennégy állam képviselője jött össze erre a tanácskozásra, amelynek az volna a hivatása, hogy békésen intézze el a nemzetek között felmerülő vitás kérdéseket, s ilyenformán lehetetlenné tegyen minden háborút. A Népszövetség konferenciáin, így most Genfben is, az „örök béke” ugarját látszik szántogatni néhány jószándékú ember, mégis kételkednünk kell a holnap békéjének megvalósulásában, ha a genfi konferencia lelki tükrét vizsgálja az ember. A Népszövetség genfi palotájában békés világgá akarják átalakítani a háborúskodó világot, de egy szót sem szólnak azokról a reformokról, amelyek nélkül egy lépést sem lehet tenni az igazi béke, az őszinte kiengesztelődés felé. A genfi tó partján meg akarnak akadályozni minden ezután elkövetkező háborút, de nem akarják vagy nem tudják jót tenni a legutóbbi háborút betetőző igazságtalanságokat, s ezért kell szüntelenül háborúra gondolniok, miközben arról beszélnek, hogy tegye le mindenki a fegyvert és legyen béke a világon. Elhisszük, hogy a Népszövetség minden tagja őszintén kívánja a békét, de néhányan közülük, így az egész kísértánt minden bizonnyal úgy szeretnék, ha a mostani békeszerződések alapján állana fenn a „béke”. Már pedig mi és a velünk egy sorsba jutott népek, az ilyen „békéből” nem kérnek, s abba bele soha nem nyugodhatnak.

A magyar arisztokrácia

és a nagybirtokosság ujságja megint egy „szenzációs leleplezéssel” kedveskedett eltartóinak és olvasóinak, ki-sütve, hogy nagyatádi Szabó István követ útján a Bécsbe emigrált Garamival tárgyal fontos politikai kérdésekről. Jól tudjuk, milyen célzattal íródnak mindig ezek a nagyhangú, fantasztikus híradások, jól tudjuk, hogy bombának szánják őket, amelylyel a magyar kisczarda táborát akarják szétrobbantani, vagy legalább is éket akarnak verni a vezér és tábor köze. Azonban éppen azért, mert jól tudjuk a pletykákat elhelyező urak titkos szándékait s mert igen jól ismerjük vezérünket, csak mosolyoghatunk a Magyarság deleplezéséhez hasonló erőlködéseken, amelyek egészen hatástalanok maradnak akkor, amikor fülünkbe cseng nagyatádi Szabó István férfias, egyenes szava: Nem abból a fából vagyok én faragva, hogy másnak a segítségéért akárkinek is az ajtaján kopogtassak, vagy bárkit is arra kérjek, hogy nevemben kopogtasson. Erre nekem szükségem nincsen.

CSÉZLI

fogászati és
fogtechnikai
műintézet

Telefon
56-04.

Telefon
56-04.

Budapest, III., Zsigmond-u. 104

Fogakat leggyorsabban készítek! Rendelés egész nap!

Vidékiek azonnal kielégítettnek

A politika eseményei.

Minisztertanács a mezőgazdasági hitel folyósításáról. A mezőgazdasági hitel kérdésében a pénzügyminisztériumban kedden délelőtt nagyfontosságú tanácskozás volt, amelyen Bud János miniszter elnökölt. A tanácskozáson résztvettek Marschall Ferenc, Hoyos Miksa és Szijj Bálint nemzetgyűlési képviselők, továbbá Almásy Imre gróf, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke. Az értekezleten a mezőgazdák képviselői azt kérték a kormánytól, hogy a mezőgazdasági hitel céljaira a mezőgazdasági körzeti hitelszövetkezetek részére kilátásba helyezett 12 milliárd koronát a kormány minden feltétel nélkül folyósítsa a hitelszövetkezeteknek. Részletes tárgyalás után Bud János miniszter az érdekelteknek ígéretet tett a kölcsön folyósítására és egyben a részletekért tisztázására elrendelte a további megbeszélést.

Az aranyköltségvetés munkálatai szakadatlanul folynak az egyes minisztériumokban. Ezen a héten Bud János miniszter, a pénzügyminisztérium vezetője, a földművelésügyi minisztérium költségvetését tárgyalta s a költségvetési tételek beható áttanulmányozása után, a maga részéről jóváhagyta.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter az ármentesítések ügyében tartott szaktanácskozást, amelyen a nagyobb ármentesítő társulatok képviselői is részt vettek.

A kormány tagjai pénteken minisztertanácsot tartottak Vass József helyettes miniszterelnök elnöklésével. A minisztertanács a munkanélküliség kérdésével, valamint egyes gazdasági kérdésekkel foglalkozott.

A Kisczardapárt üdvözlő táviratot küldött a miniszterelnöknek.

A Kisczardapártban pénteken este élénk érdeklődéssel tárgyalták Bethlen István gróf miniszterelnöknek a Nemzeti Szövetségnek közgyűlésén elmondott beszédét. Rubinek István és Erdélyi Aladár indítványára a párt meglehangú üdvözlőtáviratot küldött Bethlen István gróf miniszterelnöknek Mayer János elnök és Almásy László ügyvezető-

alelnök szövegezésében és aláírásával, amelyben ragaszkodásukról és törhetetlen bizalmukról biztosították a miniszterelnököt s Isten áldását kérték fontos nemzet- és honmentő munkásságára, azzal a kívánsággal, vajha az általa világszerte gyűjtött szövetség fénye mutatná meg az igaz boldogulás útját.

Bethlen István nagy beszéde Genfben.

Bethlen István gróf miniszterelnök Genfben a Nemzetek Szövetségének ülésén hatalmas beszédben ismertette Magyarország helyzetét a szanalási programmal kapcsolatosan. A miniszterelnök beszéde mély hatást tett nemcsak a külföld közvéleménye előtt, hanem itthon Magyarországon is. A miniszterelnök nemcsak államférfiúi tapintattal, hanem a magyar nemzethez méltó önértékeléssel is fejtette ki azokat az igazságokat, amelyek külpolitikai szempontból számottevők. A miniszterelnök politikája nemcsak befelé, hanem kifelé is döntő győzelmet aratott, éppen ezért meglepő, hogy egyes politikai pártok és azok lapjai a miniszterelnök genfi beszédét is politikai méregkeverésre használták fel és éles támadást intéztek ellene. A kormányzópart ezt a támadást egyenesen visszautasította és a miniszterelnököt legteljesebb bizalmáról biztosította.

A Kisczardapárt ügyvezetését ideiglenesen Mayer János pártelnök látja el.

Almásy László, a Keresztény Kisczarda, Földműves és Polgári Párt ügyvezető-alelnökének kétheti távolléte alatt az ügyvezető teendőket Mayer János, a párt elnöke vállalta.

Az olasz követ a kisczardapártban.

A kisczardapárt helyiségében e héten vacsora volt, amelyen megjelent Monza di Durini olasz követ feleségével, Vinci gróf és Pignattelli herceg is. A vendégeket olasz nyelven Pekár Gyula üdvözlötte, amelyre a követ válaszolt. Itt említjük meg, hogy a kisczardapárt több képviselő tagja vasárnap tanulmányútra utazott Olaszországba.

A százéves Nyiregyháza.

Országos ünnepség a város alapításának századik évfordulóján.

Nyiregyháza városa e héten ülte meg országos ünnepségek között fennállásának századik esztendőjét. Most mult ugyanis száz esztendeje annak, hogy Nyiregyháza öslakossága megkötötte és aláírta az örök-váltságszerződést az akkori földesúrral, mai értékben mintegy 68 millió koronát fizetve örökvaltságként.

Az ünnepi díszbe öltözött városban jubileumi kiállítást, a különböző ünnepségek egész sorát rendezték s ugyanitt tartotta meg kongresszusát az ország 32 városa is. Az ünnepségekre Nyiregyházára utazott Rakovszky Iván belügyminiszter, Vass József miniszterelnök helyettes és a nemzetgyűlés tagjai közül is sokan. Ott voltak a törvényhatóságok és városok kiküldöttjei is, élükön Sipőcz Jenő budapesti polgármesterrel. — Nyiregyházán a pompás magyar őserő ülte diadalát s méltán ünnepelték a városok példaképeként a kis jobbágyfaluból pompássá fejlődött Nyiregyházát.

Tömör keményfa hálók 2,300.000 koronától, Ebédliők 5,000.000 koronától nagybani árban.

Vidékre szakszerű csomagolás.

„LUXUS”

Butorkereskedelmi részvénytársaságnál Budapest, VII., Murányi-utca 26. szám (István-útnál).

BUTOROKAT

ne vegyen addig, amíg meg nem nézte

TÓTH JÓZSEF

asztalos-mester

gyönyörű butoraktárát

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 17. alatt.

Gyönyörűen fejlődik háziiparunk.

Az egész világ keresi a magyar háziipartermékeket. — Ötszáz szövőszéket osztott ki a földművelési minisztérium.

A háború előtt Magyarországon a falusi ember csak házi szükségletének fedezésére foglalkozott háziiparral. Amikor a földművelésügyi minisztérium látta, hogy megvan a hajlandóság háziipari munkák végzésére, ezt az ipart kiépítette.

A háború után a nehéz megélhetési viszonyok miatt a földművelésügyi minisztérium felkarolta a háziipar fejlesztését és különösen a kosárfonást. Mester azonban nem volt, ezért a minisztérium állami tőkével Dunaharaszti mesterképző tanfolyamot állított fel. Most már az egész országban folyik a kosárfonás, amely száz meg száz családnak nyújt biztos megélhetést.

A gyékény-háziipar most fejlődik, főhelye Esztergom és Szeged vidéke. A Szeged melletti Tápén készült szatyorokat az egész világon ismerik és vásárolják. A készíttel csak az asszonyok és a gyerekek foglalkoznak, mert a férfi a nyersanyagot termeli ki és ezért elmegy az ország bármely részébe, a kitermelés alatt pedig teljesen nomád életet él.

A szövő háziipart a földművelésügyi minisztérium szintén erősen támogatja és eddig mintegy

500 darab szövőszéket adott ki az ország minden részébe.

A minisztérium állandóan folytatja a nemes füztelepek létesítését és megfelelő utasításokat ad a helyes termelésre.

A külföld erősen vásárolja a magyar háziipari termékeket

és a nemzetközi kiállítás óta, ahol a földművelésügyi minisztérium Gyógy- és Iparinövény Forgalmi Irodája az első díjat, a nagy elismerő oklevelet nyerte, Hollandia erősen érdeklődik nálunk. Igen érdekes a raffia-munka. Ebből készült az az állólámpa is, amelyet a magyar asszonyok ajándékkul felajánlottak Vilma hollandi királynőnek azért a szeretetért, amelyben a magyar gyermekek Hollandiában részesültek.

Koplal, züllik az oláh hadsereg.

A „Lupta” című oláh lap hosszabb cikkben kesereg a „hódító” román hadsereg pusztulásán, amelyért a kormány hivatalos gazdasági politikáját okolja. A cikk szerint a tisztikar, legénység, sőt a hadsereg lóállománya is a leghetetlenebb nélkülözéseknek van kitéve és ezeknek a nélkülözéseknek a nyomán máris jelentkeznek a pusztulás tünetei. Egyfelől a tuberkulózis végez rettenetes pusztításokat a hadseregben, de másfelől nagyon sokan szöknek meg a katonaságtól, látva, hogy a silány élelmezés folytán bajtársaik tömegesen válnak tuberkulotikussá. Az elfogott szökevények nagy része tettének indokolásakor a folytonos és már kibirhatatlan koplalásra hivatkozik.

A kincstár óriási károkat szenved a hadsereg lóállományának pusztulása folytán. Egy-egy ló élelmezésére ugyanis húsz lelt irányoztak elő, egészen természetesen, hogy húsz leiből éppen úgy nem lehet egy lovat élelmezni, mint ahogyan 11 leiből nem lakhat jól egy ember, még akkor sem, ha az előirányzott összeget teljesen az előirányzott célra fordítják. Vegyük azonban figyelembe azt is, hogy a tisztikar sem tud a fizetésből megélni és mellékfoglalkozás után kell látnia, — „kénfekvő” tehát, hogy a megszorult tisztikar parfüm- és puderszámláit — itt-ott, abrakpénzekből „kénytelen” fedezni...

Szeptember végén...

Nappal sokszor még az augusztus kánikulája perzseli a nagyváros izzó köveit, s a füledt utcák során mint valami mulandóságról tudni sem akaró hetyke agglegény dolyfösen sétál a nyár, de kinn a természet ölen, a messzeségbe nyúló mezők, távolba kéklő dombok, ritkuló erdők között már ezer titkos jel tűnik fel, emlékeztetve a nyár elmúltára és arra, hogy újra itt az ősz... A forró napokat hidegnek beillő hűvös éjszakák kísérik, s nyirkos hajnalidőn már sűrű köd ereszkedik a földekre, mint az enyészeti fojtó lehelete. A látóhatár szélén pedig, mint valami óvatos, lappangó garabonciás-diák, ott ólálkodik az ősz, s esténként ködlebernyegébe burkolózva már be-belopózik a kertekbe, a falvak alá is és közeledtével búsan felsóhajtának a bokrok, borzongató szél suhan át a lombok között és zizegve, halk, szédült keringőzéssel hullani kezdenek a halálra vált sárguló vagy lázpiros levelek...

A szelíden ringó, kalászos vetéstáblák helyén sárga, borzas tarlók terpeszkednek, mint valami borotválatlan vénember tuskés ábrázata... Odább már felszántva feketedik az áldott kenyéradó magyar televény, s a szántogató gazda csillogó ekevasa nyomán zsírosan, fényesen hasad meg, hogy nem sokára méhébe fogadja s megtermékenyítse az új magot... A mezei munka legnagyobb része most már igazán befejeződött, ami vissza van, a kukoricatörés, krumpli-, répaszedés, az már úgyszólván mulatságszámba megy, a többihez képest, szüret meg sajnos, úgysem lesz ezidén... Most már, ha az őszi szántás, őszi vetés befejeződött, nem sokára megpihenhetnek az áldott, kenyerettermő magyar mezők, s a fáradt, robottól izmos, barna, magyar munkáskarok...

A magyar föld és a szántó-vető ember egyformán megtette becsülettel a magáét. A föld népe verejtékesen dolgozott, a föld is termett, ha nem is annyit, mint reméltük, s mint amennyi lehetett volna, ha másképp nem rendezte volna a viharok, zimangók járását a Mindenható... De azért így is kell, hogy jusson mindenkinek a télire, ha nem is bő, de elégséges kenyér... Igaz, hogy a városi lakosság nyakába az őszi borongással egyre súlyosodó gondok nehezdednek, s a sok ezer szűkölködő kispolgár, dolgozó nem kapó munkás egyre kétségbeesettebben kérdezi, hogy miből él meg, s ad nélkülözésben fogamzott gyermekének kenyeret, de épen elég gondja van a falusi embereknek is... Némely helyen a vetőmagot is alig adta vissza a föld, vagy pénzért kell azt is megvásárolni, ami termett épen hogy kenyérre elég, eladni nem igen lehetett, miből lehetne hát beszerezni a téli szükségletet, jószágot, szerszámot, lábbelit, ruhát, azután ott a rengeteg adó-kísértő gondja... ami alól menekülni nem lehet...

Panasztól hangos mindenfelé a magyar ősz, amelynél szomorúbb talán még sohse borult a magyar földre, amelyet valaha tejjel-mézzel folyó Kánaánnak neveztek...

Csüggednünk azonban mégsem szabad, erős akarattal kell szembe szállni a gondok kísérteteivel s munkával kell felvenni a harcot a szükség réme ellen... A magyar földnek még sok száz kince van, ami mellett a jólét napjainak észrevétlenül haladtunk el. Itt van, hogy mért ne is említsük a fűzfavessző, a gyékény, a kender... Vissza kell állítanunk, fel kell támasztanunk nagyapáink nemes, értékes erkölcsait, szokásait, akik valamennyien ezermesterek, furó-faragó emberek voltak, s földműves létükre valamennyien üzték valamilyen háziipart. Ezt, a háziipart kell újra felendíteni, meghonosítani, s leányainkat, fiainkat rá megtanítani, rászok-

tatni. Ezzel a foglalkozással nemcsak az őszi idő és a hosszú tél kényszerű téltelenségének testre és lélekre káros tespedését üzzük el, nemcsak kellemes időtöltésben lesz részünk, hanem saját szükségletünk kielégítése mellett még igen szép jövedelemre is tehetünk szert. A kenderből, ha ott a rokka, a szövőszék, pompás vásznat szőhetnek szórakozva az asszonyok, férfiak, gyerekek, öreg ügyes keze nyomán pedig egyszerű kosarakká, vékákká, kasokká formálódik a fűzfavessző, kákából, sásból, kitűnő szatyrok, gyékény-ponyvák, lábtörölők, székülőkék készülnek. S hála népünk életrevalóságának, józan eszének, máris győnyörűen fellendült igen sok vidéken a háziipar... Majdnem minden házban kézben újra a guzsaly, pereg a rokka, s az öreg, elfelejtett takácsok keze alatt kattog a szövőszék fésűje... s a szeptemberi napsütésben máris fehéredik hosszú kigyzással a patakparti smaragdöld réteken a frissen szőtt vászon...

Ha ilyen munkával megünnk bele az őszbe, akkor a reménység nap-sugara máris áttöri hazánk felett a gond és szomorúság felhőit, mert ha mindenki dolgozik, annyit, amennyit tud, amennyit lehet s szócseplés helyett vonókés villan a faragópádon a gazda kezében, az asszony lába előtt pereg a rokka, a gyereknél, felnőttél egy-egy kas, véka vagy gyékényszatyor készül is el naponta, — s minden egyes darab háziipari készítménnyel egy koronányit is gyarapszik a magyar vagyon, akkor ez a szomorú ősz új magyar remények kútforrása lesz. A sivar orosz föld valamelyik nagy írója mondta egyszer, hogy ha minden orosz földműves csak egy szál rózsafát ültetne, rózsáigetté változna egy csapásra a kietlen, kopár orosz mező... Mi is azt mondjuk, hogy ha minden magyar család hasznos háziiparral tölti el csak ezt az egy őszt és telet, akkor ez volt az utolsó szomorú, reményt hervasztó ősz Magyarországon. (d. ö.)

Most már elég volt.

A mi társadalmunk, a földműves- és kisgazdatársadalom az, amely nem lármázik, nem kiabál, hanem dolgozik szorgalommal, becsülettel az ország jobb sorsáért és szóval, tettel egyaránt áldozik a haza oltárán.

Mi nem bántunk senkit, sőt nagyon sokszor azt is eltűrjük a békeség kedvéért, ha minket bántanak. Ez a tény tévesztette meg, úgy látszik, ellenfeleinket, akik aztán napról-napra jobban elbizakodtak látszólagos sikerükben olyannyira, hogy ma már a támadás eszközeiben sem válogatnak. A hazugság, a rágalom csak úgy dől minden irányból a kisgazdatársadalomra. Ha eddig tűrt — úgy gondolják, — ezután is eltűr mindent. Sőt elérkezettnek gondolják az időt, hogy lehetetlenné is tegyék, most már tehát kidolgozott terv szerint, aljas, undok hazugsággal megtöltött ágyúkat jól beirányozva elsütötték. A találatot biztosra vették s már-már hallani lehetett a hitvány számító, cselszövő had kárörvendő kacagását.

De nagyon tévedtek és úgy hiszem, utoljára, mert gondoskodunk róla, hogy többé ilyen tévedésre ne legyen módjuk. Eddig nyugodtan és hallgatva tűrtük az ellenünk elkövetett merényleteket, azonban feltétlen igazságunk és ezen igazságon alapuló túlerőnk tudatában nem feleltünk a tőlünk való félelmükben kiabálók minden támadására.

De most már elég volt! Nem tűrjük tovább! Az ország hetvenhat százaléka, a becsületes, szorgalmas földműves- és kisgazdatársadalom harsogja, hogy elég volt! Mi készen várjuk a támadásokat, hiszen már régen elkezdtek, még akkor, mikor látták, hogy e társadalom öntudatra ébredt és saját sorából vezért választott magának. Bizony nagy dolog volt ez, tudjuk. Hosszabbra is nyúlt az orra az áldemokrata uraknak, kik tisztán láthatták, hogy nem

garázdálkodhatnak többé oly szabadon a „jobbággy“-társadalom véres verejtéke, becsületes munkája árán, de hosszabbra nyúlt azoké is, kik a hazai föld kincseit idegenben arcpirulás nélkül dűskálták, szórták el, de felháborodva belesápadtak arra a „vakmerőségre“, hogy e társadalom, a „paraszt“ is követelni merészel egy talpalatnyit az ősi közösen szerzett földből, melyet ő védett egyedül a vérevel, csak azért, hogy egy-egy idegen uralkodóhoz való hűségért, talpnyalásért kapott birtok uraságának legyen miből dorbézolni, míg a magyar, a jogos örökös, éhen pusztul.

Hogy nagy bűneik voltak, bizonyítja az, hogy mikor az öntudatra ébredt földműves és kisgazda csupán a maga igazát követelte, támadásra indultak és ők kezdtek kiabálni fenyegetőzni, ők játszották a megbántottat, nehogy nekünk jusszon eszünkbe a megtorlás.

Pedig kár volt félni tőlünk. Mi megelégedtünk mindig azzal, ami minket jogosan megillet. Már foglalkozásunknál fogva békeszerető, munkánk után élő emberek vagyunk. Miért fáj úgy látni, hogy nekünk is van jogunk, van szavunk, hiszen békeben is maradtunk volna. Nem akarják! Mi nem félünk! Mi kiállunk a porondra bátran, azonban előre megjósolhatjuk, hogy a megszegyenült futók nem mi leszünk. A támadó felek nem ismerték jól a táborunkat. Mi jobban ismerjük az övéket. Mi tudjuk, hogy a most kilőtt, de nem robbant lövedéket maradék pénzükön szerezték be, mely még a mi verejtékünk ára. De másrészt úgy hiszem, jó is volt e nem sikerült támadás nekünk arra, hogy alattomos aknamunkákkal, folyton megismétlődő támadásaikkal szemben végre komolyan fellépjünk!

Bojt, 1924. szeptember 17.

Nagy Lajos kisbirtokos.

Országos Gazdakör alakult Budapesten.

A magyar gazdatársadalom régen érzett vágya valósult meg a múlt héten, amikor Országos Gazdakör címmel társadalmi egyesület alakult.

Az Országos Gazdakör szeptember 15-én, hétfőn, délelőtt tartotta meg alakuló közgyűlését Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye székházának dísztermében nagy érdeklődés mellett.

Az egybegyűlteket Karácsony Gyula korelnök üdvözölte, akit erre a tisztre közfelkiáltással választottak meg, majd megnyitotta az alakuló közgyűlést és indítványt tett az elnök megválasztására. A kör elnökévé egyhangúan idősb gróf Széchenyi Rezső gyöngyösapáti birtokost, a magyar gazdatársadalom közkezdvelésben és köztisztvisletben álló tagját választották meg. Ezután a társelnökök megválasztására került a sor, amely tisztségekre dr. Hencz Károly földbirtokos, volt országgyűlési képviselőt, Cruder Vince vezérigazgatót és Szijj Bálint birtokos, nemzetgyűlési képviselőt választották meg, míg a kör alelnökei dr. vasadi Balogh György birtokos, nemzetgyűlési képviselő, Madarassy Endre igazgató és dr. Lányi Mór földbirtokos, a Gazdakör vezérigazgatója, volt országgyűlési képviselő lettek. Ezután a 18 tagú választmány és a tisztikar megválasztására került a sor, amelynek megtörténte után Karácsony Gyula korelnök lelkes szavakkal üdvözölte a megválasztott elnökséget, választmányt, tisztikart és az új Gazdakört.

A korelnök lelkesen fogadott beszéde után a halaszthatatlan sürgős ügyei miatt megjelenni nem tudó idősb Széchenyi Rezső elnök helyett dr. Hencz Károly társelnök foglalta el az elnöki széket s bemutatta a távollevő elnök táviratát, amelyben távolmaradását menti ki és a Gazdakörnek üdvözlését küldi.

Az elnöklő Hencz Károly ezután lelkes szavakkal üdvözölte a megalakult Országos Gazdakört, amelyre —mondotta— fontos és kiváló hivatás vár. A vidéken százával vannak ugyan a falvakban apró gazdakörök, de ezeknek az apró és a televénnyel közvetlen érintkező kis gyökereknek nem volt koronája. Amikor ma az ország fővárosában megalakult az Országos Gazdakör, ezzel a gyöke- rek koronát kaptak.

Ez az új kör az erők egyesítését akarja, közös munkára, a kölcsönös megértésre, szeretetre és megbecsülésre akarja buzdítani és megtanítani a polgárokat. Ez a kör nem ismer gyűlöletet, faji, vallási politikát vagy különbségeket, mi itt mindenkiben csak a becsületes embert, a jó magyart, a hasznos, dolgozó polgárt látjuk. Mi nem vagyunk sem fajvédők, sem liberálisok, mi becsületes magyar gazda-polgárok vagyunk s annak a társadalmi rétegnek, a hatalmas gazdatársadalomnak televényébe gyökeredzünk, amely sohasem ismert s mindig elítélt minden szélsőséges, szenvedélyektől irányított felfogást vagy akciót. Az Országos Gazdakör a magyar erők egyesítését akarja társadalmi úton elősegíteni s biztosan tudja, hogy ezt a nemes szent célt megérti az egész ország gazdatársadalma s törekvésében mint egy ember lesz ennek az új egyesületnek segítségére.

Az alakuló közgyűlés lelkesen fogadta dr. Hencz Károly elnök szavait, majd az elnök indítványára hódoló táviratot küldött Horthy Miklós kormányzó úr őfőmeltóságának és táviratban üdvözölte Belhlen István gróf miniszterelnököt, valamint nagyatádi Szabó István földművelésügyi minisztert és idősb gróf Széchenyi Rezsőt, a kör távollevő elnökét.

Hálósobákat,

ebédleket, üresobákat, szalon- és klubgarnitúrákat, konyha- és előszobaberendezéseket legmórékeltebb árban szállít: SÁNDOR IGNÁC bútorárúháza, Budapest, VI. ker., Deseffy-utca 18. sz.

Ne vegyen az 1925-ik esztendőre kalendáriumot drága pénzért, mert

ingyen megkapja

ha egy évre előfizet lapunkra

a Magyar Falu nagy képes naptárát,

amely páratlanul gazdag, érdekes, szórakoztató és tanulságos tartalommal jelenik meg a magyar nép számára.

Nem előfizetőknek 15 ezer korona az ára.

Jóminőségű

keményfa hálósobát

„DURUS“

vásárolhat részletfizetésre is. Bútoripari és Kereskedelmi Részvénytársaságnál Budapest, VII., Nagydófa-utca 3. (Rákóczi-útnál.)

HIREK.

— Az erdélyi menekültek egész városrészt építenek maguknak Székesfehérváron. Erdélyből menekült, szomorú sorsra jutott honfitársaink fehérmezei csoportja Székesfehérvárott nagygyűlést tartott. A gyűlésen kifejezésre juttatták, hogy nem akarnak kerékkötői lenni a gazdasági életnek és ezért saját erejükből fogják hozzá szomorú életük megjavításához. Fehérmegyében — mint a gyűlés szónokai kiemelték — húsz nagybirtokosnak 450 ezer hold földje van és 16 ezer hold a háborús szerzemény. A menekültek szeretnék, ha a földbirtokreform kapcsán ezekből a földekből nekik is jutálnának. Hogy dolgozni akarnak, ennek bizonyosságát adták akkor, amikor a Központi Hitelszövetkezet kebelében megalakították egyharmadmilliárd korona alaptőkével a Hargilla székesfehérvári hitelszövetkezetet. Egész-séges szellemre vall, hogy megalakulásuk óta hat katasztrális holdra terjedő kőbányát helyeztek üzembe, a kitermelt követ iparvasúton szállítják tovább, amelynek elágazása van a vicinális vasúti pályáig. Most üzembe helyezik majd a cserép- és téglafőgyártó kemencéket is. Minden jel arra vall, hogy a tervezett városrész 180 házát saját erejükből rövid úton felépíthetik.

Száraz, meleg idő. Az időjárás helyzet nem változott lényegesen. Az idő túlnyomóan száraz és csak jelentéktelen esők fordultak elő Kézpeurópában. Hazánkban a borult idő csak átmeneti volt. A hőmérséklet alacsonyabb lett. Időprognózis: Túlnyomóan száraz idő lassú hőemelkedéssel.

Küzdelem a leánykereskedelem ellen. A leánykereskedelem leküzdésére alakult „Magyar Egyesület a leánykereskedelem ellen” elhatározta, hogy az elszakított területek felé nagy arányokban megindult leánykereskedés megakadályozása céljából a Budapestén már működő „Pályaudvari misszió” mintájára az ország valamennyi határállomásán is megszervezi a pályaudvari missziókat. A belügyminiszter most az államrendőrség valamennyi kerületi főkapitányához rendeletet intézett, amelyben felkéri a főkapitányt, hogy utasítsa az alárendelt rendőrhatalóságokat, hogy a határállomásokon működő missziókat a legmesszebbmenő támogatásban részesítsék és munkájukban hathatós segítségükre legyenek.

Angol nők tanulmányozzák a matyó-hímzést. A mezőkövesdi népiélelet és háziipar tanulmányozására három előkelő angol nő érkezett Mezőkövesdre, akiknek tiszteletére matyó-mulatságot rendeztek. Az angol hölgyek nagyobb megrendeléseket tettek a gyönyörű matyó-hímzésekért.

Fogházra ítélt vallásghalázzók. 1922. évi karácsony estéjén Szabó Árpád, Fekete László és Balogh Jenő géplakatosok egy budai kocsmában boroztak. Azután ittas állapotban elmentek az Angol-kisasszonyok templomába, ott a magukkal vitt tintásüvegből tintát öntöttek a szenteltvíztartóba. A járásbírósg ezért annakidején mindhárom vádlottat két hét fogházra és ötezer korona pénzbüntetésre ítélte. Föllebezés folytán most tárgyalta ezt az ügyet Svaiger táblabíró elnöklete alatt a törvényszék büntetőtanácsa és a járásbírósg ítéletét helybenhagyta.

Diófalevél a tüdővész gyógyszere. A Budapestén megtartott VII. nagygyűlésen, melyet a tüdővész elleni

Levél a Köpködőről.

Cs. Csutak Pista a nemzetiségi elnyomatról.

Tisztított Magyarfalut! Nyög bennem a lélek, Régi bűneinkre bánkódva eszmélek, Ahogy ki van füstve furcsábbnál-furcsábbra

Abba a kis vörös Népszava-ulyásba. Má csak az piszkájja sokbósz elvtársamat, Hogy a burzsuj-népnek miképpen árt-sanak,

— Sebaj, ha az ország issza meg a levit!

Megnevezik űk a zabigyerők nevit.

Hát arrúl irkálnak tengör szörnyűséget:

Hogy nyomtuk el azt a sok nemzetiséget;

A nyakukra léptünk, sark alá gázoltuk,

Magunk örömeire falakhoz mázoltuk.

Szegény tót, oláj, rác ha csak szusszanni mert,

Bikacsekkel vágtuk rá a magyar címet;

Korpakenyerébe lánglisztet kevertünk,

Jámbor klapécéből kurucot neveltünk.

Lehurcoltuk űket a zsiros Alföldre,

Bényomtuk tanyába, istállóba, földbe,

Megmuszájítottuk gazdagúlni pézzel:

Igy nyomtuk el űket barbár magyar ésszel.

Hát ez igaz, tésúr; nem löhet tagadni:

Muszaj vótt a tótnak ittend megdagadni,

A kövér békési buzatermő tájon,

Hogy honfi-szive a Krivány után fájjon.

Még én is ejték a böcsületen fótót:

Magam is elnyomtam egy komlósi tótót,

Dübögő kocsmában, hejben, a pad alatt,

Mikor mán torkunkon tíz lityi leszalatt.

Ezér panaszt tenni bizonynyal érdemes:

Tudja, — megkövetem! — Masarik, meg Benes,

Még a Népszavának kisvörös jordányja,

Hogy az ij sérelmet jogosan portálja.

Mer az elnyomtatás csak burzsujtul telik,

Az elvtárs urak azt sohase mívelik,

Hummi erőszakot nem vesznek úzusba:

Láttuk, ugyi tésúr, a kummunizmusba.

Akkor az elvtársak, mint maszülött birkák,

Magyart, tótót, svábot egy ollóval nyírták;

Nem tőttek közöttük szeméjválogatást,

Együtt nyomkodtak el pantallóst és gatyást.

Csakis a kaftányos nemzetiség virúlt,

Életbűl, jogokbűl mindenki mást kitűrt,

Azé vótt hatalom, dicsőség és bőség:

Avvót, tésuram, a nagy jogegyenlőség.

Igy hát az elvtársnak főjoga van rája,

Hogy elnyomtatásról járjon híres szája

És az erkölcsbíró tisztségit betölcsé:

sóré Csutak István, a Köpködő bölcse.

védekezés ügyében tartottak, dr. Kuthy Dezső orvos nagyon érdekes előadást tartott a diófalevélből és zöld dióból készült orvosságról, mely állítólag biztos szer a mellbetegség ellen. Több helyen kísérleteztek már ezzel a szerrel és c. odalatos eredményeket értek el vele.

Országos vásárok. Szeptember 15-én Kálban, 16-án (hétfőn) Zagyvarékáson, szept. 20—22-én Szentesen, 21-én Jászárokszálláson lesznek országos vásárok. — Szigetváron szentmihálynap országos vásár ezidén kivételesen szeptember 23-án tartják meg. — Békésen szeptember 26., 27. és 28-án lesz az országos vásár.

Kiskorúaknak nem adnak dohányt a trafikokban. A pénzügyminiszterhez újabban tömeges panasz érkezett a fiatalok ellen, akik az utóbbi időben mértéktelenül dohányoznak. A miniszter végre is megsokalta a panaszokat, rendeletet

adott ki, amelyben gátat akar vetni a fiatalok immár szenvedéllyé vált dohányzásának. A miniszter rendeletében utasítja a trafikosokat, hogy ezentúl a legnagyobb figyelemmel szolgálják ki vevőiket és gyermekeknek ne adjanak dohányterméket, bármilyen ürüggyel akarnak is vásárolni. A miniszter rendelkezése értelmében ezentúl a dohányföldszékben csak 16 éven felülieket szolgálnak ki.

Agyonsújtott a villám egy gazdát. Bogár András mundabokortanyai gazda szekeren Császárszállásra igyekezett. Hirtelen zivatar támadt s a villám belecsapott a szekérbe. A két ló rögtön kimúlt. A villám Bogár András gazdát is megölte, míg a mellette ülő kocsinak semmi baja sem történt.

Hódít mint Napoleon, ha Gutmann-féle bricseszt, sportruhát és gazdaszölyönt visel.

Mi történt e héten?

Főváros.

A budapesti rendőrség nagy razziát tartott azokban a társaskörökben, amelyekben játéklangokat tartottak fenn. 73 embert állítottak elő két klubból a rendőrségre, a körök felszerelését pedig lefoglalták.

Egy háromtagú rablóbanda a minap este egy bérautót kicsalt telefonon a Zugligerbe és arra kényszerítette, hogy őket a rablott holmival a városba vigye. A bekötözött szájú sofförnek sikerült magát észrevétni és az utca népe üldözőbe vette a lövöldözve menekülő banditákat. A Nap-utcában egy rendőr az egyiket lelőtte, a másik kettőt is csakhamar elfogták. Beismerték, hogy Koltay Károly sertéskereskedőt, Alomás-utca 8. sz. a. villájában akarták kirabolni és meggyilkolni.

Öt milliárd koronát sikkasztott és megszökött Tornaí Rózi, a Fartékesítő hivatal vezérigazgatójának titkárnője.

Vidék.

Csongrád megye főispánja Csucs János meghalt. Közigazgatási gyakorlóból lett főispánná s általánosan szerették. Szombaton temették őszinte gyásszal a szentesi megyeházáról.

Székesfehérvár mellett, a seregélyesi országúton megtámadták Guchy Nándor soffört. A soffört leütötték, az autót elrabolták. A tetteseknek nyoma veszett. Az eszméletlen gépkocsivezetőt kórházba szállították.

Gödön vasárnap szentelte fel Hauer A. István váci püspök Schioppa Lőrinc pápai nuncius jelenlétében az új katolikus templomot.

Debrecenben most iktatták be a város és két birtokos által felajánlott vitézi telekbe vitéz Nagy Pál tábornokot, Huszár Endre tábori lelkész, Berecz Ferenc őrmester, Bézi Imre és Csuka János tiszthelyettes, Egri Sándor szakaszvezető, Maróti László törzsőrmester, Nagy Mihály főtörzsőrmester, Burján Gábor szakaszvezető és Kiss Márton vitézeket.

Szolnokon szerdán kezdték meg a törvényszéken a csongrádi bombamerénylet bűnperének tárgyalását. A három tettest 3 gyilkossággal és 26 gyilkossági kísérlettel vádolják.

A pestmegyei Pereg községben e héten leplezték le szép ünnepséggel a Hősök emlékoszlopát.

Külföld.

Marokkóban tovább tart a háború, a spanyol hadsereg a veszélyesebb pontokon visszavonult. Sevilleből gőzösök indultak tüzéséggel és megerősítő csapatokkal.

A georgiai nemzeti kormány a népek szövetségétől kér védelmet a bolsevista szovjet ellen s Heriothoz Macdonaldhoz táviratot intéztek. A győzelem egyelőre az ellenforradalmárokat, az orosz szovjet vörös csapatai is erősítést kaptak.

Berlini híradás szerint az orosz-magyar gazdasági és diplomáciai egyezmény létrejött és csupán jóváhagyásra vár.

Bécsben véget ért a fémipari munkások sztrájkja. Több mint 200.000 munkás sztrájkolt. Tegnap este az utcai villamosvilágítást is kikapcsolták és a városra pokoli sötétség borult.

Bulgáriában forradalom tört ki, az országban polgárháború dúl, fegyveres harcok vannak. Elrendelték az ostromállapotot.

A spanyol csapatok Marokkóban katasztrófális vereséget szenvedtek s általánosan visszavonulnak.

FORD-TRACTOR

AUTORIZÁLT KÉPVISELŐJE:

HALTENBERGER VILMOS
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. sz.

Telefon : 66—15.

Sürgőnycim : Fordson.

SZÁNT, HAJT, VONTAT PETROLEUMMAL.

Legelőcsőbb gazdasági erőgép. — Az egész világon páratlanul elterjedve. — Elsőrendű referenciák nagy, közép és kisbirtokosoktól. — A tulajdonosok 40%-a kigazda. — Raktárról prompt szállítható.

MEZŐGAZDASÁG 2

Hogyan tartjuk helyesen tyúkjainkat vedlésük idején.

Az őszi beálltával kezdenek vedleni a tyúkok. A beálló hideg ugyan csak érzékenyen érinti tollazatát vesztő, többé-kevésbé kopasz testüket. Védelmet keresve sarokba húzódnak össze, hogy egymást melegítsék és sokszor egész nap tétlenül gunnyasztanak. Ekkor szünetel a tojás is, mert a táplálék nemcsak hőfejlesztésre, hanem új tollak képzésére szolgál elsősorban. Általános is ily időtájt a gazdaasszonyok részéről a panasz, hogy a tyúkok nem tojnak, az eleség meg fogy. Ezért legtöbbször soványabb kosztra fogják a tyúkállományt. Hisz ilyenkor úgy sem hoznak hasznot, minek jól tartani őket, gondolják sokan.

Pedig ez téves felfogás! Épen ilyenkor kell az eleséget rendesen kimérni, sőt még bővebben adni! Mert ha a tyúkok vedléskor elegendő táplálékot nem kapnak, nemcsak tollazatukat szerzik nehezen vissza, hanem elgyengülnek és fogékonyabbak lesznek a betegségek iránt. Még jó, ha ilyen sokáig vedlő és gyenge állatok a tojást újév előtt ismét megkezdik. Pedig bővebb etetéssel elérhetjük, hogy a tyúkok pár hét alatt megkapják új tollazatukat és ha meleg az óljuk, már karácsony előtt kezdenek tojni. Legalább egyesek, mert az egész állomány nem egyszerre esik át a vedlésen, hisz az egyik tyúk korábban, a másik később kezd meg a vedlést, némelyek gyorsabban, mások hosszabb idő alatt kapják meg új ruhájukat.

A vedlés lefolyásának gyorsítására előnyös, ha fehérjében és olajban gazdag eleséget adunk a vedlés ideje alatt, húsliszt, vér, őrlött csont és hasonló hiányában kevés leforrázott korpát, hüvelyes veteményeket, babot, borsót stb. főzve, azonkívül kukoricát, kender-, napraforgómagot, ami egyrészt fénys és szép tollazatot fejleszt, másrészt több hőt ad. Különösen vedléskor fontos, hogy a tyúkoknak éjjelre meleg ól, napra pedig megfelelően védett hely álljon rendelkezésükre.

A gyorsabban átvedlett tyúkok hamarabb kezdenek tojni és hamarabb kotlani, már február — március havában. S mely gazdasszony nem örül a korai kotlóknak és a korai csibéknek, amelyek mindig a legerősebben és legjobban fejlődnek? Ezek a korai kelésű jércék már ősszel tojnak. Így nem kell a gazdasszonynak félnie, hogy amíg az idős tyúkok vedlenek, nem lesz tojása. Egész körforgás ez, melynek kiinduló pontja: a jó etetés a vedlés ideje alatt.

Egyik, ha nem is egészen biztos jele a jó tojóképessegnek a lassú vedlés, mikor a tyúk nem egyszerre, hirtelen veszíti el tollazatát, hanem a vedlés hosszantartó, alig észrevehető. Az ilyen tyúkok a vedlés alatt is szoktak tojni. Természetes, hogy az eleség megvonását épen ezek szenvedik meg legjobban. Különösen ezeket a szorgalmas állatokat kell még inkább, ha lehet külön, jól táplálni.

Sok gazdasszony saját tapasztalatából kiindulva azt felelheti erre, hogy az ellenkezőjéről győződött meg: ha a jó etetéssel a tyúkok hamar át is estek a vedlésen, mégsem tojtak, mert elhíztak, lusták lettek. Különösen akkor állhat ez be, ha kis helyen tartják a baromfit, az kaparni, mozogni, magának eleséget és zöldet szerezni nem bír. Ilyen esetben a bő étel csakugyan gunnyasztásra és elhízásra vezet és vége a tojásnak.

Ahol a tyúkoknak van tág kifutójuk és elégségesen, de nem túlságosan etetjük őket, ott az elhízástól nem kell tartani. Hogy pedig kis udvarban, zárt helyen tartva jobb etetéssel a korai vedlést és a tojást

elősegítsük, viszont, hogy az elhízástól és a tétlen gunnyasztástól a tyúkokat megóvjuk, mesterségesen kell gondoskodni arról, hogy eleget mozogjanak. Az udvar egyik, lehetőleg fedett részét ponyvával, törekkkel, lombbal, homokkal, vagy hasonló anyaggal felhintjük és a szemes eleséget minden etetéskor abba begereblyezzük. Az éhes tyúk szorgalmasan kapargál az eleség után, többet is talál, mint az elhízásra hajló, amely sajnálja a fáradságot, míg az éhségtől kényszerítve az is ugyancsak neki fog a kapargálásnak. Így órák hosszat is elmozognak a különben az udvarsarkokban elgubbasztó állatok. Vi-

dámak, egészségesek, a hideget fel sem veszik, a mozgás erőssé és ellentállókká teszi őket, az elhízott állat pedig ledolgozza háját.

A főtt eleséget is sokszor úgy lehet adni, hogy a tyúkok megfáradjanak érte; például a főtt répát horogra oly magasra akasztjuk fel, hogy csak felugrálva csipkedhetnek belőle. Ez egészséges szórakozás a tyúkoknak és mulatságos kép a nézőnek.

Így tyúkjaink eleget fognak mozogni és bővebb etetéssel sem fognak elhízni, élénkek lesznek, gyorsabban fognak átvedleni és hamarabb fognak tojni.

HIRDETMÉNY.

Sajnálatlaltapasztható, hogy a különböző járványos betegségek (vérhas, hastifusz, hasmenés) a rossz és tisztátalan ivóvíz használata miatt újból erősen elharapódnak. Különösen a meleg nyári napokon a messze kutakról a mezőre hordott ivóvíz — mely sokszor órák hosszat áll a nap égető tűzének kitéve — ártalmas az egészségre, mert a meleg következtében valóságos tenyésztői a különböző ártalmas bacillusoknak és baktériumoknak.

Szükséges tehát, hogy az egészségre ártalmas és élvezhetetlen ivóvizeket élvezhetővé és ártalmatlanná tegyünk. Erre csak egy mód van: a forralás. Azonban a forralt víz elveszti üdítő és szomjoltó tulajdonságát, tehát kívánatos, hogy kellemessé, izletessé és szomjoltóvá tegyünk. Ezt úgy érjük el, ha a vizet a Dulszit elnevezésű kristálycukorral és édesített konzervkávéval felforraljuk. A Dulszit-konzervkávét minden fűszeres- és szatócsboltban meg lehet vásárolni és az minden más anyag, valamint cukor hozzátétele nélkül kellemes ízű, édes üdítő italt ad. A háborúban is a jó kávékonzervek akadályozták meg a vérhas, hastifusz és kolera elterjedését és épen ezért bizalommal ihatjuk ezt a kellemes és jó kávé, mely a rossz és ihatatlan vizeket kellemes, üdítő itallá varázsolja.

A szabadban egész nap nehéz munkát végző gazdasági munkásoknak ügyelni kell munkaképességükre és egészségükre — tehát a rossz, nyavalyákat okozó vizeket csak a Dulszit-kávé-konzervvel felfőzve igyák.

A Dulszit-kávé cukorral is édesített kávékonzerv, amely olcsó árával lehetővé teszi, hogy a legszegényebb zsellérember állandóan használja — akár mint üdítő feketekávé lehűtve — akár tejjel mint reggeli- vagy uzsonnakávé.

Tehát aki el akarja kerülni a betegséget és nem akar terjesztője lenni káros és hosszú nyavalyáknak, az fontolja meg az itt hirdetett tanácsot és igyekezzen mindenkit meggyőzni arról, hogy a rossz vizek fogyasztása által okozott betegségek csak úgy kerülhetők el, ha azokat Dulszit-kávékonzervvel forraljuk fel.

Emberbarát.

Szeptember havi tennivalók a gazdaságban. A szántóföldön. E hó közepén a rozs vetése már megkezdhető. A terményektől megszabaduló földeket azonnal fel kell szántani. A sarjúkaszálást a réten minél hamarabb be kell fejezni. A dohánylevelek törésével se szabad késlekedni, mert mielőtt az esős idő beáll, a dohány nagyon lassan és rosszul szárad és nagyon sok kárunk lesz benne. — A kertben. A korai tavaszi zöldségnek való petrezselymet és murekrépat elvetjük. A korai káposztaféléket levágjuk. A paradicsom és a paprika leszedendő és ez utóbbit szárításra felfűzzük. — A gyümölcsösben. Az érett gyümölcsöt leszedjük, osztályozzuk és télire elrakjuk; szilvát aszalni és lekvárt készíteni belőle most kell. Az átültendő fák gödreit kiassuk. — A szőlőben. A korai fajták érnek, szállításra leszedhetők. Szőlőszállításához

célszerű, háziiparilag készült kosarakat beszerezni. A termést védelmezzük a madarak és tolvajok ellen. A fajtiszta táblákban jelöljük ki az oda nem valókat, hogy kidobhassuk és megfelelő új tökékekkel pótolhassuk. Az ojtványokat a takaró földhalomtól mind megszárdítjuk.

A pincében. Az új borokat harmadszor kell lefejtetni. — Az állatok körül. A juhokat most hágtatjuk, hogy februárban fiazzanak. A legelő az állatoknak rendszerint ebben az időben már nem ad elegendő táplálékot, azért az istállóban is kell nekik takarmányt adni. — A méhesben. A betelelés ne halogassuk továbbra. A méhcsaládokat most lehet legjobban egyesíteni. Az egyesítésnél arra vigyázzunk, hogy mindig a szebb és fiatalabb anyát tartuk meg a jövő méhcsaládok számára.

Időszerű tanácsok. A lakóházak őszi meszelése alkalmával a lekaptart meszet és vakolatot ne dobjuk az utcára, a kocsiútra, hanem hintsük szét a házikertben, vagy terítsük szét a trágyadombon, mert ez értékes trágya.

Itt az őszi vetés ideje; ne mulasztunk el minden magot vetés előtt csávázni.

A lehullott és rothadó, vagy férgeges almát, körtét naponta szedjük össze és adjuk a sertéseknek, vagy ássuk el mélyen, hogy a betegség csirái és a rovarok lárvái elpusztuljanak.

Ha apró csibéink vannak, vigyük szántáskor az egész kotlósalját magunkkal a mezőre egy fedett kosárban. A felszínre kerülő rovarlárvákkal és gyommagvakkal necsak a varjakat és egyéb madarakat, de saját baromfinkat tápláljuk.

Házikertben az áttelelő palántázáshoz káposztát, kelkáposztát és korai karfiolt most vetünk.

A zeller oldalhajtasait, száraz leveleit leszedjük; földjét porhanyón és tisztán tartjuk; reggel korán friss korommal be kell a növényeket hinteni.

Szerkesztői üzenetek.

M. Lajos Bojt. Megkaptuk, köszönjük s amint látja, közöljük is cikkél.

VÁSÁR ÉS PIAC.

A Mezőgazdasági Árbeszerező és Kereskedelmi R.-T. heti jelentése.

Gabonapiac.

A tőzsdetanács hivatalos árjegyzése: 70 kilogrammos tiszavidéki búza 405—410.000, pestvidéki és dunántúli 402.500—407.500. 78 kilogrammos tiszavidéki 415—417.500, egyéb 412.500—415.000. Rozs 365.000—367.500, takarmányárpa 390—410.000, sörárpa 450—470.000, köles 290—10.000, új zab 320—340.000, tengeri 380—385.000, repce 620—650.000, korpá 225—230.000.

Marhavásár.

A csütörtöki marhavásárra felhajtottak 805 darab vágómarhát. Árak: legjobb minőségű ökor 17—19.500, kivételesen 20—21.000, közepes 12—16.500, gyengébb 6500—12.000, jobb minőségű bika 15—19.000, kivételesen 19.500—20.000, gyengébb 9500—14.500, bivaly 8000—11.000, jobb minőségű tehén 11.500—18.500, kivételesen 19—19.500, gyengébb 6500—7000, kicsontozni való marha 6—7000. A gyenge húsfogyasztás miatt és mivel idegen vevők nem voltak a vásáron, a vásár irányzata vonatott volt és az árak minőség szerint 500—1000, a bikáknál, amelyek iránt a kereslet a legkevésbé volt, némely esetben még többel is csökkentek.

Főszerkesztő és felelős kiadó:

Karácsony Gyula.

Felelős szerkesztő: Czebe László.

Szerkesztő: Dunay Ödön.

Sok milliót fizetünk évenként

Hollandiának virághagymáért, pedig ezeknek (jácint, tulipán, nárcis, stb.) termelésére a szentendrei sziget felsővége, talajánál és klímájánál fogva a természettől rendelve van. Ily óriási jövedelmet hozó termelésre tízmillió társat keresek. Föld már van. — Dörner főkertész, Tahitótul.

Réz-, vasbutor

Sodronyágybetét

Gyermekkoesi.

Elismert jó minőségű gyárából, VII. génél fogva legolcsóbb HIKKER Dohány-u. 6.

Hálószobák E b é d l ő k

3.500.000 koronától. 5.000.000 koronától

Vidékre csomagolás. Uri szobák legolcsóbban.

ANDRÁSSY-ÚT 52. Bécs, Otvós-utcában.

Sok pénzt takarít meg,
ha a nyári bevásárlásait

Róth Rezső

olcsó áruházában Kaposvárott, Széchenyi-tér
10., telefon 3-96, szerzi be.

Áraim:

Férfi soknik minden színben	8000
Női harisnya fehér, fekete, barna és drapp színekben	10000
Jóminőségű zsebkendő drb	8-10-12000
Selyem kötött nyakkendő	15000
Selyemfűző 85 grammos kötőpamut minden színben	8500
Újveges családi cipőkrém	4500
Lurion cipőkrémviaszk	1200

Férfiingek két gallérral, rövid és egész
alsónadrágok olcsó árban.
Jóminőségű munkásingek és komisz alsó-
nadrágok nagy választékban.

Ezenkívül csipke, szalag, hímzés, illatszappan,
gép- és kézikérmák a legolcsóbb napi áron.
Cigaretta, papír, Modiano-hüvely állandó raktár.

Eladás nagyban és kiskisben.

SZABÓK FIGYELMÉBE!

1000 yardos madárvedjegyű alsószál
darabja 10.000 korona.

Bútorvásárlók figyelmébe!

Saját érdekében tekintse meg raktárát.
Hálók, ebédők, úrúszobák, garnitúrák nagy
választékban, a legolcsóbb árakon árusítók.
Bútorüzlet, Budapest, VII., Kertész-u. 35.

Épületvasalások és bútorvasalások

nagy választékban a legolcsóbb napi-
áron beszerezhetők:

Deckert Ferencnél
Kaposvár.

Korona-utca 14. szám.

«Magyar festő» házában.

BUTOR! olcsón kapható

Dorman Bpest,
VIII., József-körút 15.
(Vidékre csomagolással.)

Budapestre utazók figyelmébe!

Szent Margitsziget Gyógyfürdő

a főváros büszkesége, Európa legszebb
folyami szigete, üdülők és át-
utazók részére is a legkellemesebb
tartózkodási- és üdülőhely.

Gyógyfürdője, főleg rheumatikus
bántalmakban szenvedők részére, páratlan
a maga nemében. — Minden kénye-
lemmel berendezett szállodai kellemes
tartózkodást nyújtanak.

Előjegyzéseket elfogad a

szálloda igazgatósága.

Telefon: 95—85. Sürgőnycim: Margotel.

Pálinkafőző és mosó- üstök vörösrézből.

Rézgálic. — Rézkénpor.
Szabadai. Balaton és Vermorel-rendszerű
szőlőpermetezők

Háti- és egykezes kén-
porozógépek a legolcsóbb
gyári áron beszerezhetők
Szentágh Pál rézárugyár.
(Cég) Iónok Terényi Samu.
Gyors kedvező elintézés
végeztetve és megrendelések
Terényi Samu cég-
tőlnek nevére címezendők.

Budapest, IX. ker., Üllői-út 19. szám.

KARDOS IMRE cementárugyára KAPOSVÁR.

Raktáron tart és azonnal szállít minden
nemű cementárut, úgymint cement-
cserepet, cementlapot, minden méretű
cementcsövet, hidakat, kutgyűrűket,
jászlakat (istálló-berendezéshez) ser-
tés- és itatóvályukat, vállal minden-
nemű beton- és műkőmunkát.

I-rendű portlandcement állandóan kapható

Fényezett diófa-ebédlő, borszékekkel
3,500.000 korona, topolya hálószoba, szerel-
ve 2,800.000 korona, szalagarnitúra 6 darab-
ból álló 1,700.000 korona. Sürgősen átadó.
BRÜLLNÉ, Budapest, VI., Izabella-utca 81

Cementipari gépet és formát

gyárt és szállít
BENEDEK NÁNDOR és TÁRSA
Budapest, VII., Vilma királyné-út 1. sz.
Telefon: J 94—10.

VESZÜNK

legelőnyösebb áron:

hadikölcsönt, záloglevelet,
korona- és aranyjárdékat,
fővárosi kölcsönt és sors-
jegyeket minden tételben.

Tájékoztató árfolyamok:

60%-os hadikölcsön... 100.— K n. é. 800.— K
4%-os M. kor. jár... 100.— K n. é. 8.500.— K
Ker. Bank záloglev. 100.— K n. é. 18.000.— K
Pesti Hazai sorsjegy, 1 drb... 18.000.— K
stb.

WAMPETICH ÉS TÁRSAI

Budapest, V., Deák-lér 1. szám, I. em.
Telefon: 24—36.

BOR-szivattyúk, gazdasági eszközök, BOR-tömlők, dugók, kénlap, stb.

„PERFEKTA”
Budapest, V.,
Mérleg-u. 9. Magyar sürgőri és pincészetek cikkek
részvénnytársasága.

Ma már mindenki tudja,

hogy a legszebb, leg-
jobb és legolcsóbb
takaréktűzhelyek és
utcai vaskerítések

Rózsa Ignác épület- és műlakatosnál

Kaposváron
szerezhetők be.

Raktáron tart: Mindenfajta falba építhető és
lábba álló zománczott tűzhelyet, vasker-
téseket, istálló és magtár vasablakokat.

Műhely: **Kaposvár, István-utca 4.**
Üzlet: **Kaposvár, Berzsenyi-u. 27.**
Telefon: 262.

A 42 év óta fennálló **Fischer J. r. f.**

Bpest, Mádor-u. 31-33. zsák és ponyvagármányait
Sürgőnycim: mint a legmegbízhatóbbat
Jutói Bpest. ajánljuk. Ponyvaköleszőzés.

A „KÉVE”

Ruházati Áruház

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.

Tisztelettel felkéri az igen tisztelt vá-
sárló közönséget, hogy az őszi idény
beálltával, mielőtt bevásárlásait esz-
közölné, saját érdekében keresse fel
áruházunkat, ahol meggyőződést fog
szerezni úgy áraink elsőrangú mi-
nőségéről, valamint meglepő olcsó
árainkról

Raktárunkra érkeztek:

eredeli angol öltöny-, felöltő- és
télkabátzövelek,
női ruha- és kosztümkelmék,
kabátvelourok,
iskolaruhákra való szövetek.
Sifonok, ágynemű- és lepedővász-
nak, mindennemű mosó-, divat-
kelmék, béléssárk

Férfi ingek, gallérok, kézlők és nyak-
kendők, női, férfi- és gyermekharisnyák
óriási választékban!

Paplanok és takarók

Saját készítményű női, férfi- és
gyermekcipők a legjobb
minőségben

Vételkényszer nélkül kér-
jük megtekinteni
raktárunkat!

GALGÓCZY TANINTÉZET

BUDAPEST, MÁRIA TERÉZIA-TÉR 3.

Teljes anyagi garanciával készít
elő magánvizsgákra, érettségire.
Sikertelen vizsga esetén a tan-
díjat valorizálva visszafizetjük.

Kis Pipa vendéglő

Kaposvárott
(volt Arany bika)

Rákóczi-tér és Anna-utca sarok

megnyilt.

Tulajdonos JELENFFY SÁNDOR

Kitűnő zónadélelőtt, még kitűnőbb ebéd délből,
a legkitűnőbb vacsora este. Elsőrendű fajbörök.
Első Részvénysor, pontos kiszolgálás, szolid árak.

A vidéki közönség találkozóhelye.

FAJÓSLÁBUK FIGYELMÉBE!!

Mindenféle lábfaáldalmaknak (sombok, rheuma,
köszvény stb.) legjobb gyógykezelését megtalálja
dr. Bader Artur gyógyintéze-
tében, EGGENBERG bel GRAZ Stájerország

Az egész országban ismert és kedvelt szakorvos.

Teljes ellátás szo- 100.000 corrák K. Ezer és
bával naponta ezer elismeréssel.

Felvilágosítások, előjegyzések, vizum-
megszerzés, pénzátutalás stb.

HERZOGNÁL,

Budapest, VI., Király-u. 8.
VAGY A GYÓGYINTÉZETNÉL.

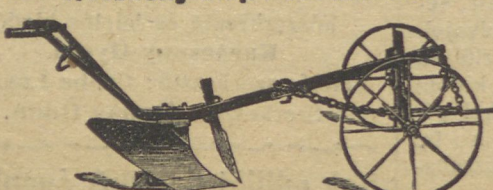
Friedrich gépjavító műhely

Kaposvár, Váci-utca 5. szám.

Az összes mezőgazdasági gépek javítása.
Használt gépek vétele, eladása, cserével
kapcsolatban is. Előnyös feltételek mellett.
Kaposvári falu kiállításán kiállítva.

Egy darab GATTER olcsón eladó.

Részvény-alap: 1-6 milliárd

„PYRAMIS” ACÉLEKÉKET

Telefon: 65-49, 65-50.
Sürgőnycim: „Pyramis”

Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi
Részvénytársasága, Budapest, VI., Teréz-körút 26.

CHINOIN GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R.-T. UJPEST.

Angolkór, csontlággyulás, elcsénevesedés stb. ellen:

FUTOR

szénsavas takarmánymész sertésnek, egyéb állatoknak
túlnyomólag szemes eleséggel, korpával, darával stb.
etetésénél. FUTORT használjon iszapolt kréta helyett!

HIZAN

csontliszt-készítmény (foszforsavas takarmánymész)
kutának, egyéb állatoknak túlnyomólag polyva, törek,
melasz, stb. etetésénél. — Mocsaras, turfás vidékeken.

CARBOVENT

poralakban: hasmenésnél, bélhurutnál;
rugalmas palcaalakban: magzataburok
visszamaradásánál stb.